

کتابخوان‌های کوچک تربیت کنیم

آشنایی کودک با کتاب و خواندن کتاب برای او از همان دوران نوزادی باید آغاز شود. کودک در ابتدا با مشاهده تصاویر رنگارنگ، لمس و ورق زدن کتاب و گاه پاره کردن صفحات آن با کتاب آشنا می‌شود و به تدریج که مادر همراه با نشان دادن تصاویر، برای او داستان کتاب را بازگو می‌کند، کودک با دنیای شیرین قصه‌گویی آشنا می‌شود. برای اینکه کودک شما در آینده یکی از طرفداران پروپا قرص کتاب و کتابخوانی شود راهکارهای بسیار ساده‌ای وجود دارد که باید به آن عمل کرد.

✎ کتاب خواندن را جزئی از دنیای فرزندتان کنید. کتابها را با او و برای او بخوانید. هر روز سی دقیقه از وقت خود را برای شرکت در مطالعه به او اختصاص دهید. مطالعه را در فعالیتهای روزانه وارد کنید. برای مثال فهرستی از کارهای روزانه تهیه و بر روی یخچال نصب کنید. مطالعه را نیز در این فهرست قرار دهید. در هنگام رانندگی از او بخواهید علایم راهنمایی و رانندگی را برای شما بخواند.

✎ روش شرکت شما در مطالعه فرزندتان اینگونه باشد که هر کدام به ترتیب یک صفحه از کتابی را بخوانید و دیگری ادامه مطلب را در صفحه بعد دنبال کند.

✎ هنگام مطالعه سؤالاتی مفهومی برای او مطرح کنید تا توانایی ادراکش بیشتر شود برای مثال از او بپرسید «به نظر تو فلان شخصیت در داستان به چه دلیل اینگونه عمل کرد؟» یا از او سؤال کنید به چه موضوعاتی علاقه دارد و او را تشویق کنید در این مورد توضیح دهد.

✎ صبور باشید هنگامی که کودک سعی دارد کلمه جدیدی را تلفظ کند صبر کنید و با عجله اشتباه او را تصحیح نکنید.

✎ وقتی به کمک شما نیاز دارد او را یاری کنید. برای مثال اگر نسبت به کلمه‌ای احساس ناخوشایند دارد به او کمک کنید معنی درست آن را متوجه شود.

✎ کتابها را در سطوح متفاوت انتخاب کنید. اشکالی ندارد که گاهی کودک کتاب ساده و مورد علاقه‌اش را مطالعه کند زیرا این کار باعث تقویت قلب و تشویق او به مطالعه می‌شود.

✎ آموزش مطالعه بدون بلندخوانی کار مشکلی است. در صورتی که زیاده از حد سخت‌گیری کنید ممکن است از مطالعه کردن ناامید شود. بهتر است مطالعه را به زمانی برای تفریح تبدیل کنید.

ده روش برای اختصاص دادن فرصتهای مطالعاتی به کودکان

✕ کتابهای متنوع را در اختیار کودکان قرار دهید. مجلات و روزنامه‌های جذاب هم در این زمینه می‌توانند مفید باشند.

✕ به کودکان اجازه دهید در فرصتهای مناسب به نقاشی بپردازند و در نگهداری مداد با انگشتان مهارت پیدا کنند.

✕ به او کمک کنید در مورد نقاشی که می‌کشد داستانی را تعریف کند. برای داستان خود عنوانی را انتخاب کند و در مورد آن با شما صحبت کند.

✕ به او فرصت دهید هر چند وقت یک بار از کتابخانه‌ای دیدن کند. و با محیط کتابخانه آشنا شود. به این ترتیب متوجه می‌شود قادر است در زمان مناسب به تعداد کثیری از کتابها دسترسی پیدا کند.

✕ هنگامی که برای او داستانی را می‌خوانید مکث کنید، به او نگاه کنید و مطمئن باشید که به شما توجه دارد. از فرزندتان در مورد شخصیت‌های داستان سؤال کنید و نظرش را در مورد آنها جویا شوید.

✕ اگر از خواندن مکرر یک کتاب به درخواست کودک خسته شده‌اید صدای خود را روی نوار ضبط کنید و نوار را در اختیارش قرار دهید تا او بتواند در هر مکان مناسب به آن گوش دهد. مثلاً هنگام بازی یا زمانی که در تخت خواب است و یا هنگامی که در اتومبیل است.

✕ بر روی وسایل برچسب بزنید و نام آنها را بر روی برچسب بنویسید. به این ترتیب به کودک می‌آموزید که هر وسیله ای اسمی دارد که همراه آن است.

✕ به کودک آموزش دهید در مورد اتفاقات روزمره صحبت کند حتی اگر در حد توضیح بسیار ساده در مورد وقایع یک روز باشد. برای این منظور ابتدا خودتان این کار را انجام دهید تا او بیاموزد.

✕ به تعداد حروف الفبا مقوایی را تهیه کنید و هر کدام از حروف الفبا را بر روی یک مقوا بنویسید و از او بخواهید چیزی را که ابتدای اسمش با حرف مورد نظر است کشیده و آن را رنگ آمیزی کند.

✕ سعی کنید اسامی اشیا را به صورت کلمات هم قافیه به او بیاموزید مثلاً «گوش و موش» دو کلمه هم قافیه هستند که یادگیری آنها به شکل بازی جذاب و سرگرم کننده خواهد بود.

بهترین کتاب برای کودکانی که از کتاب تنفر دارند

علاقه فرزند شما به مطالعه با میزان مهارت او در خواندن نسبت مستقیم دارد.

اگر کودک شما با کلمات درگیری دارد. کافی است کمی او را راهنمایی کنید و تلفظ صحیح کلمات را به او بیاموزید این کار اشتیاق به مطالعه را در او شعله ور می‌کند و او را به یک خواننده دائمی تبدیل می‌کند.

خلاقیت شما در پیدا کردن کتاب مناسب با علایق فرزندتان بی‌میلی او به مطالعه را از بین خواهد برد. پس کتابی مناسب سطح توانایی و علاقه او بیابید و در اختیارش قرار دهید. در هنگام خرید کتاب با معلم او هم مشورت کنید.

در ضمن کتاب انتخاب شده باید مناسب سن کودک باشد. اگر فرزند شما کتابهای مناسب سنین پایین‌تر را به راحتی می‌خواند تنها نیاز به تمرین اضافی در خانه دارید تا بتوانید به پیشرفت او کمک کنید.

آشنایی با لغات به او کمک می‌کند سریع‌تر بخواند و از خواندن لذت ببرد، استفاده از کتابهای مناسب سن و توانایی به وسعت‌بخشیدن به خزانه لغات او کمک می‌کند. مدت طولانی او را مجبور به نشستن و گوش کردن نکنید اجازه دهید از مطالعه لذت ببرد حتی اگر زمان آن کم باشد.

کافی است عنوان یا مطلبی را که در اختیار کودک قرار می‌دهید قابل درک باشد و به سرگرمی و اطلاعات او کمک کند. لذا اجازه دهید کتابها را خودش انتخاب کند فقط به شرطی که باعث آزار او نباشد و منجر به دیدن کابوسهای شبانه نشود.

او را به مطالعه مجلات ورزشی، فکاهی، گرافیکی و سرگرم‌کننده تشویق کنید. تمایل به مطالعه ممکن است در کودک رو به کاهش رود. در این زمان تنوع ایجاد کنید تا عشق مطالعه در او دوباره شعله ورشود.

برای کودکان دبستانی معمولاً کتابهای سرگرم‌کننده یا نقاشی‌های مضحک و خنده‌آور می‌تواند جذاب باشد. در ضمن کتابهایی که فیلم‌های تلویزیونی و سینمایی داستان آنها ساخته شده برای این گروه سنی جذابیت بیشتری دارد. برای دانش‌آموزان دوره متوسطه در این سن کتابهایی که به صورت پرسش و پاسخ طراحی شده اند می‌تواند به بسیاری از سؤالات این گروه سنی پاسخ دهد و مفید و جذاب است.

منبع مطلب: روزنامه کیهان